

PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 11. junija 2013

o skupnih načelih za mehanizme kolektivnih opustitvenih in odškodninskih tožb v državah članicah v zvezi s kršitvami pravic iz prava Unije

(2013/396/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija si je postavila cilj ohraniti in razvijati območje svobode, varnosti in pravice, med drugim z olajšanjem dostopa do sodnega varstva, pa tudi cilj zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov.
- (2) V sodobnem gospodarstvu se včasih zgodi, da je zaradi enakih nezakonitih ravnanj, s katerimi trgovec ali več trgovcev oziroma drugih oseb krši pravice iz prava Unije, oškodovanih veliko ljudi („primer množičnega oškodovanja“). Ti imajo zato pravico zahtevati prenehanje takih ravnanj ali uveljavljati odškodnino.
- (3) Komisija je leta 2005 ⁽¹⁾ sprejela zeleno knjigo o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil in leta 2008 belo knjigo, ki je vključevala predloge politike v zvezi s posebnimi kolektivnimi pravnimi sredstvi zaradi kršitve protimonopolnih pravil ⁽²⁾. Leta 2008 je objavila zeleno knjigo o kolektivnih odškodninah za potrošnike ⁽³⁾, v letu 2011 pa je izvedla javno posvetovanje z naslovom „Za skladnejši evropski pristop h kolektivnim pravnim sredstvom“ ⁽⁴⁾.
- (4) Evropski parlament je 2. februarja 2012 sprejel resolucijo z naslovom „Usklajenemu evropskemu pristopu h kolektivnim tožbam naproti“, v kateri je pozval, naj bodo vsi predlogi s področja kolektivnih tožb v obliki horizontalnega okvira, ki bo vključeval skupna načela in nudil

enoten dostop do sodnega varstva s kolektivnimi tožbami v Uniji ter še posebej, vendar ne izključno, obravnaval kršitve pravic potrošnikov. Ob tem je poudaril, da je treba ustrezno upoštevati pravno tradicijo in pravno ureditev posameznih držav članic ter okrepiti usklajevanje primerov dobre prakse med državami članicami ⁽⁵⁾.

- (5) Komisija je 11. junija 2013 objavila sporočilo z naslovom „Evropskemu horizontalnemu okviru za kolektivna pravna sredstva naproti“ ⁽⁶⁾, v katerem so povzeti dosedanja ukrepi ter mnenja zainteresiranih strani in Evropskega parlamenta, predstavljeno pa je tudi stališče Komisije o nekaterih osrednjih vprašanjih, povezanih s kolektivnimi pravnimi sredstvi.
- (6) Preprečevanje kršitev pravic iz prava Unije in nalaganje kazni zanje je ključna naloga javnega izvrševanja. Možnost oseb zasebnega prava, da uveljavljajo zahteve na podlagi kršitev takih pravic, dopolnjuje javno izvrševanje. Kjer se to priporočilo nanaša na kršitev pravic iz prava Unije, so zajeti vsi primeri, v katerih so bile ali bi lahko bile fizične ali pravne osebe oškodovane zaradi kršitve pravil Unije.
- (7) Med področji, na katerih je dodatno zasebno uveljavljanje pravic iz prava Unije s kolektivnimi pravnimi sredstvi koristno, so varstvo potrošnikov, konkurenca, varstvo okolja, varstvo osebnih podatkov, zakonodaja o finančnih storitvah in varstvo vlagateljev. Načela iz tega priporočila bi bilo treba horizontalno in enotno uporabljati na navedenih področjih, pa tudi na vseh drugih področjih, na katerih bi bile ustrezne kolektivne opustitvene ali odškodninske tožbe v zvezi s kršitvami pravic, dodeljenih na podlagi prava Unije.
- (8) Individualne tožbe, na primer v postopku v sporih majhne vrednosti v potrošniških zadevah, so običajna orodja za obravnavo sporov, da se z njimi prepreči škoda, pa tudi zahteva odškodnina.

⁽¹⁾ COM(2005) 672, 19.12.2005.

⁽²⁾ COM(2008) 165, 2.4.2008.

⁽³⁾ COM(2008) 794, 27.11.2008.

⁽⁴⁾ COM(2010) 135 final, 31.3.2010.

⁽⁵⁾ 2011/2089(INI)

⁽⁶⁾ COM(2013) 401 final.

- (9) Vse države članice so poleg individualnih pravnih sredstev uvedle tudi različne vrste mehanizmov kolektivnih pravnih sredstev. Namen teh ukrepov je preprečiti in ustaviti nezakonita ravnanja ter zagotoviti odškodnino za škodo, povzročeno v primerih množičnega oškodovanja. Možnost združevanja in skupnega uveljavljanja zahtevkov lahko pomeni boljši dostop do sodnega varstva, zlasti kadar bi stroški individualnih tožb oškodovance odvrnili od tega, da bi se obrnili na sodišče.
- (10) Namen tega priporočila je olajšati dostop do sodnega varstva v zvezi s kršitvami pravic iz prava Unije in v ta namen priporočiti, naj vse države članice na nacionalni ravni uredijo sisteme kolektivnih pravnih sredstev, ki temeljijo na enakih osnovnih načelih v vsej Uniji, pri čemer je treba upoštevati pravne tradicije držav članic in onemogočiti zlorabe.
- (11) Evropski parlament in Svet sta na področju opustitvenih tožb že sprejela Direktivo 2009/22/ES o opustitvenih tožbah zaradi varstva interesov potrošnikov.⁽¹⁾ Vendar postopek opustitvene tožbe, uveden z Direktivo, osebam, ki trdijo, da so utrpeli škodo zaradi nezakonitega ravnanja, ne omogoča, da bi prejele nadomestilo zanjo.
- (12) Nekatere države članice so uvedle različno obsežne postopke za vložitev kolektivnih odškodninskih tožb. Vendar se obstoječi postopki za vložitev zahtevkov v okviru kolektivnih pravnih sredstev med državami članicami zelo razlikujejo.
- (13) To priporočilo vsebuje več načel v zvezi s sodnimi in izvensodnimi kolektivnimi pravnimi sredstvi, ki bi jih bilo treba enotno uporabljati v vsej Uniji, ob upoštevanju različnih pravnih tradicij držav članic. Ta načela bi morala zagotavljati ohranitev temeljnih procesnih pravic strank in z ustreznimi varovalkami preprečevati zlorabe.
- (14) V tem priporočilu so obravnavane kolektivne odškodninske tožbe ter (če so ustrezne in upoštevne za posamezna načela) opustitvene tožbe. To ne vpliva na obstoječe sektorske mehanizme odškodninskih tožb na podlagi prava Unije.
- (15) Z mehanizmi kolektivnih pravnih sredstev bi bilo treba ohraniti procesna jamstva in jamstva strank v postopkih s civilnimi tožbami. Da bi se izognili razvoju kulture nepoštenega pravedanja v primerih množičnega oškodovanja, bi morali nacionalni mehanizmi kolektivnih pravnih sredstev vsebovati osnovna jamstva, opredeljena v tem priporočilu. Praviloma bi se bilo treba izogibati elementom, kot so kaznovalne odškodnine, moteči predhodni preiskovalni postopki in nagrada poroti, ki so večinoma nepoznani v pravnih tradicijah večine držav članic.
- (16) Učinkovit način za pridobitev odškodnine v primerih množičnega oškodovanja so lahko postopki alternativnega reševanja sporov. Ti bi morali vedno biti na voljo ob kolektivnih pravnih sredstvih ali kot njihov neobvezen element.
- (17) Procesno upravičenje za vložitev kolektivne tožbe je v državah članicah odvisno od vrste mehanizma kolektivnih pravnih sredstev. Pri nekaterih vrstah kolektivnih tožb, kot so skupinske tožbe, pri katerih lahko tožbo skupaj vložijo osebe, ki trdijo, da so bile oškodovane, je vprašanje procesnega upravičenja bolj jasno kot v primeru zastopniških tožb, kjer je treba vprašanje procesnega upravičenja posledično še pojasniti.
- (18) V primeru zastopniške tožbe bi morali imeti procesno upravičenje za vložitev zastopniške tožbe samo v ta namen potrjeni subjekti, imenovani zastopniški subjekti, ki izpolnjujejo nekatera zakonsko določena merila, ali javni organi. Od zastopniškega subjekta bi bilo treba zahtevati, da dokaže upravno in finančno zmogljivost za ustrezno zastopanje interesov tožnikov.
- (19) Razpoložljivost sredstev za financiranje postopkov s kolektivnimi pravnimi sredstvi bi morala biti urejena tako, da ne more onemogočiti zlorabe sistema ali povzročiti navzkrižja interesov.
- (20) Za preprečitev zlorabe sistema in v interesu ustreznosti sodnega varstva bi morale biti kolektivne tožbe dovoljene samo, če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji za dopustnost.
- (21) Sodišča bi morala imeti ključno vlogo pri varovanju pravic in interesov vseh strank, udeleženih v kolektivnih tožbah, pa tudi pri učinkovitem vodenju postopkov s kolektivnimi tožbami.
- (22) Na pravnih področjih, na katerih je javni organ pristojen za sprejetje odločbe o ugotovitvi kršitve prava Unije, je treba zagotoviti doslednost med končno odločbo o navedeni kršitvi in izidom kolektivne tožbe. Poleg tega se v primeru kolektivnih tožb, vloženih po odločitvi javnega organa (nadaljnje tožbe), lahko domneva, da je javni

⁽¹⁾ UL L 110, 1.5.2009, str. 30.

interes in potrebo po preprečitvi zlorab, kar zadeva ugotovitev kršitve prava Unije, upošteval že javni organ.

- (23) V zvezi z okoljsko zakonodajo se v tem priporočilu upoštevajo določbe člena 9(3), (4) in (5) Konvencije Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah („Aarhuška konvencija“), ki spodbujajo širok dostop do pravnega varstva v okoljskih zadevah, določajo merila, ki bi jih bilo treba upoštevati v postopkih, vključno z merili, da morajo biti postopki pravočasni in ne pretirano dragi, oziroma obravnavajo obveščanje javnosti in preučitev mehanizmov pomoči.
- (24) Države članice bi morale najpozneje v dveh letih po objavi tega priporočila sprejeti ukrepe, potrebne za izvajanje načel, ki so v njem določena.
- (25) Države članice bi morale Komisiji poročati o izvajanju tega priporočila, Komisija pa bi morala na podlagi njihovega poročanja spremljati in ocenjevati ukrepe, ki so jih sprejele države članice.
- (26) Komisija bi morala v štirih letih po objavi tega priporočila oceniti, ali so za zagotovitev izpolnjevanja vseh ciljev iz tega priporočila potrebni nadaljnji ukrepi, vključno z zakonodajnimi ukrepi. Zlasti bi morala oceniti izvajanje tega priporočila in njegov učinek na dostop do sodnega varstva, pravico do pridobitve nadomestila, potrebo po preprečitvi nepoštenega pravedanja ter na delovanje enotnega trga, gospodarstvo Evropske unije in zaupanje potrošnikov –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

I. NAMEN IN VSEBINA

- Namen tega priporočila je olajšati dostop do sodnega varstva, ustaviti nezakonita ravnanja in oškodovancem omogočiti pridobitev nadomestila v primerih množičnega oškodovanja zaradi kršitev pravic iz prava Unije, ob tem pa zagotoviti ustrezna procesna jamstva za preprečitev nepoštenega pravedanja.
- Vse države članice bi morale na nacionalni ravni urediti mehanizme kolektivnih pravnih sredstev za opustitvene in odškodninske zahteve, pri katerih se upoštevajo osnovna načela iz tega priporočila. Ta načela bi morala biti skupna v vsej Uniji, hkrati pa bi bilo treba upoštevati različne pravne tradicije držav članic. Države članice bi morale zagotoviti, da so postopki s kolektivnimi pravnimi sredstvi pošteni, pravični, pravočasni in ne pretirano dragi.

II. OPREDELITEV POJMOV IN PODROČJE UPORABE

3. V tem priporočilu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- „kolektivno pravno sredstvo“ pomeni (i) pravni mehanizem, na podlagi katerega lahko dve ali več fizičnih ali pravnih oseb ali subjekt, pooblaščen za vložitev zastopniške tožbe, skupaj zahtevajo ustavitev nezakonitega ravnanja (kolektivna opustitvena tožba); (ii) pravni mehanizem, na podlagi katerega lahko dve ali več fizičnih ali pravnih oseb, ki trdijo, da so bile oškodovane v primeru množičnega oškodovanja, ali subjekt, pooblaščen za vložitev zastopniške tožbe, skupaj zahtevajo nadomestilo (kolektivna odškodninska tožba);
- „primer množičnega oškodovanja“ pomeni primer, v katerem dve ali več fizičnih ali pravnih oseb trdi, da so bile oškodovane zaradi iste nezakonite dejavnosti ene ali več fizičnih ali pravnih oseb;
- „odškodninska tožba“ pomeni tožbo, s katero se pri nacionalnem sodišču vloži odškodninski zahtevki;
- „zastopniška tožba“ pomeni tožbo, ki jo zastopniški subjekt, v ta namen potrjen subjekt ali javni organ vloži v imenu dveh ali več fizičnih ali pravnih oseb, ki trdijo, da so izpostavljene tveganju, da bodo oškodovane, ali da so bile oškodovane v primeru množičnega oškodovanja, pri čemer navedene osebe niso stranke v postopku;
- „kolektivna nadaljnja tožba“ pomeni kolektivno odškodninsko tožbo, ki se vloži po tem, ko javni organ sprejme končno odločbo, s katero ugotovi kršitev prava Unije.

V tem priporočilu so opredeljena skupna načela, ki bi jih bilo treba uporabljati v vseh primerih kolektivnih pravnih sredstev, pa tudi načela, ki se posebej nanašajo bodisi na opustitveno kolektivno tožbo bodisi na odškodninsko kolektivno tožbo.

III. NAČELA, KI SO SKUPNA KOLEKTIVNIM OPUSTITVENIM IN ODŠKODNINSKIM TOŽBAM

Procesno upravičenje za vložitev zastopniške tožbe

- Države članice bi morale imenovati zastopniške subjekte, ki lahko vložijo zastopniške tožbe na podlagi jasno opredeljenih pogojev za upravičenost. Ti pogoji bi morali vključevati vsaj naslednje zahteve:
  - subjekt bi moral imeti nepridobitno naravo;

(b) obstajati bi morala neposredna povezava med glavnimi cilji subjekta in pravicami iz prava Unije, ki naj bi bile kršene in v zvezi s katerimi se vlaga tožba, ter

(c) subjekt bi moral imeti zadostno zmogljivost v smislu finančnih sredstev, človeških virov in pravnega znanja za zastopanje več tožnikov v njihovem najboljšem interesu.

5. Države članice bi morale zagotoviti, da imenovani subjekt izgubi svoj status, če eden ali več pogojev ni več izpolnjenih.

6. Države članice bi morale zagotoviti, da lahko zastopniške tožbe vložijo samo subjekti, ki so bili predhodno uradno imenovani, kot se priporoča v točki 4, ali subjekti, ki so jih nacionalni organi držav članic ali sodišča posebej potrdili za posamezno zastopniško tožbo.

7. Države članice bi morale poleg tega oziroma kot drugo možnost za vlaganje zastopniških tožb pooblastiti javne organe.

Dopustnost vloge

8. Države članice bi morale čim prej v postopku zagotoviti preverjanje, da se primeri, v katerih niso izpolnjeni pogoji za kolektivne tožbe, in očitno neutemeljeni primeri ne nadaljujejo.

9. Sodišča bi morala v ta namen na lastno pobudo izvesti potrebno preverjanje.

Obveščanje o kolektivni tožbi

10. Države članice bi morale zagotoviti, da lahko zastopniški subjekti ali skupina tožnikov razširjajo informacije o zatrjevani kršitvi pravic iz prava Unije in svoji nameri, da vložijo opustitveno tožbo za ustavitev kršitve, pa tudi o primeru množičnega oškodovanja in svoji nameri, da vložijo odškodninsko tožbo v obliki kolektivnega pravnega sredstva. Enake možnosti bi morali imeti zastopniški subjekt, v ta namen potrjen subjekt, javni organ ali skupina tožnikov tudi glede obveščanja o tekočih postopkih z odškodninskimi tožbami.

11. Pri metodah razširjanja informacij bi bilo treba upoštevati posebne okoliščine zadevnega primera množičnega oškodovanja, svobodo izražanja, pravico do obveščanja in pravico do varstva ugleda ali vrednosti podjetja toženca, preden se z dokončno sodbo sodišča ugotovi njena odgovornost za domnevno kršitev ali škodo.

12. Metode razširjanja informacij ne posegajo v pravila Unije o trgovanju z notranjimi informacijami in tržni manipulaciji.

Plačilo stroškov postopka stranke, ki v postopku uspe

13. Države članice bi morale zagotoviti, da stranka, ki v postopku s kolektivno tožbo ne uspe, v skladu s pogoji iz zadevne nacionalne zakonodaje plača nujne stroške postopka stranke, ki je v postopku uspela (načelo „kdor izgubi, plača“).

Financiranje

14. Od tožnika bi bilo treba na začetku postopka zahtevati, da sodišču prijavi izvor sredstev, ki jih bo uporabil za financiranje sodnega postopka.

15. Sodišču bi moralo biti dovoljeno, da postopek ustavi, če v primeru uporabe finančnih sredstev, ki jih zagotovi tretja oseba:

(a) obstaja navzkrižje interesov med tretjo osebo ter tožnikom in člani njegovega kolektiva;

(b) tretja oseba nima zadostnih sredstev za izpolnitev finančnih obveznosti do tožnika, ki je začel postopek s kolektivnim pravnim sredstvom;

(c) tožnik nima zadostnih sredstev za poplačilo stroškov nasprotne stranke, če v postopku s kolektivno tožbo ne bi uspel.

16. Države članice bi morale zagotoviti, da je v primerih, ko kolektivno tožbo financira tretja oseba, ki je oseba zasebnega prava, prepovedano, da bi takšna tretja oseba:

(a) skušala odločilno vplivati na procesne odločitve tožnika, vključno z odločitvami za pravnomočno;

(b) financirala kolektivno tožbo zoper tožnika, ki je konkurent financerja, ali zoper tožnika, od katerega je financer odvisen;

(c) za zagotovljena finančna sredstva zaračunala previsoke obresti.

Čezmejne zadeve

17. Države članice bi morale zagotoviti, da pri sporih, ki se nanašajo na fizične ali pravne osebe iz več držav članic, nacionalna pravila o dopustnosti ali procesnem upravičenju tujih skupin tožnikov ali zastopniških subjektov iz drugih nacionalnih pravnih sistemov ne preprečujejo skupne kolektivne tožbe pred enim sodiščem.

18. Vsakemu zastopniškemu subjektu, ki mu je država članica predhodno uradno priznala procesno upravičenje za vložitev zastopniških tožb, bi moralo biti dovoljeno, da se obrne na sodišče v državi članici, ki ima pristojnost za odločanje v primeru množičnega oškodovanja.

IV. POSEBNA NAČELA V ZVEZI S KOLEKTIVNIMI OPUSTITVENIMI TOŽBAMI

Hitri postopki za zahtevke za opustitvene odredbe

19. Sodišča in pristojni javni organi bi morali zahtevke za opustitvene odredbe, s katerimi se zahteva ustavitev ali prepoved kršitve pravic iz prava Unije, obravnavati z zahtevano nujnostjo in po potrebi v okviru skrajšanega postopka, da se prepreči morebitno nadaljnje oškodovanje zaradi take kršitve.

Učinkovito izvrševanje opustitvenih odredb

20. Države članice bi morale predpisati ustrezne sankcije za toženca, ki v postopku ne uspe, da se zagotovi učinkovito upoštevanje opustitvene odredbe, vključno s plačilom fiksnega zneska za vsak dan zamude ali drugega zneska, določenega z nacionalno zakonodajo.

V. POSEBNA NAČELA V ZVEZI S KOLEKTIVNIMI ODŠKODNINSKIMI TOŽBAMI

Sestava kolektiva tožnika po načelu „privolitve“

21. Kolektiv tožnika bi moral biti sestavljen na podlagi izrecnega soglasja fizičnih ali pravnih oseb, ki trdijo, da so bile oškodovane (načelo „privolitve“). Vsako izjemo od tega pravila, na podlagi zakona ali po odredbi sodišča, morajo upravičevati razlogi ustreznosti sodnega varstva.

22. Član kolektiva tožnika bi moral imeti možnost, da tožnika zapusti kadar koli pred izrekom dokončne sodbe ali drugačne rešitve zadeve, pod enakimi pogoji, kot veljajo za umik individualnih tožb, ne da bi izgubil možnost, da svoje zahtevke uveljavlja v drugačni obliki, če to ne slabi ustreznosti sodnega varstva.

23. Fizičnim ali pravnim osebam, ki trdijo, da so bile oškodovane v istem primeru množičnega oškodovanja, bi bilo treba omogočiti, da se tožniku pridružijo kadar koli pred izrekom sodbe ali drugačno rešitvijo zadeve, če to ne slabi ustreznosti sodnega varstva.

24. Toženec bi moral biti obveščen o sestavi kolektiva tožnika in vseh spremembah te sestave.

Kolektivno alternativno reševanje sporov in kolektivne poravnave

25. Države članice bi morale zagotoviti, da se stranki v sporu zaradi množičnega oškodovanja spodbudita k sporazumni ali izvensodni rešitvi spora o odškodnini, tako v fazi pred obravnavo kot tudi med civilnim postopkom, pri čemer je treba upoštevati tudi zahteve iz Direktive 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah⁽¹⁾.

26. Države članice bi morale zagotoviti, da mehanizme kolektivnih pravnih sredstev spremljajo ustrezna sredstva kolektivnega alternativnega reševanja sporov, ki so strankama na voljo med sodnim postopkom in po njem. Uporaba takih sredstev bi morala biti odvisna od soglasja strank, udeleženih v zadevi.

27. Vsak zastaralni rok v zvezi z zahtevki bi moral biti prekinjen od trenutka, ko se stranki dogovorita, da bosta spor skušali rešiti v postopku alternativnega reševanja sporov, pa vsaj do trenutka, ko se ena ali obe stranki izrecno umakneta iz navedenega postopka alternativnega reševanja spora.

28. Zakonitost zavezujočega izida kolektivne poravnave bi morala preverjati sodišča, ob upoštevanju ustreznega varstva interesov in pravic vseh udeleženih strank.

Pravno zastopanje in odvetniške nagrade

29. Države članice bi morale zagotoviti, da odvetniške nagrade in metoda, po kateri se izračunajo, ne spodbujajo sodnih sporov, ki z vidika interesov katere koli od strank niso nujni.

30. Države članice ne bi smele dovoliti odvetniških nagrad, vezanih na višino odškodnine, ki bi lahko povzročile take spodbude. Države članice, ki izjemoma dovoljujejo takšne nagrade, bi morale zagotoviti ustrezno nacionalno ureditev navedenih nagrad v zadevah na podlagi kolektivnih pravnih sredstev, pri čemer bi bilo treba zlasti upoštevati pravico članov kolektiva tožnika do polnega nadomestila.

Prepoved kaznovanih odškodnin

31. Nadomestilo, dodeljeno fizičnim ali pravnim osebam, oškodovanim v primeru množičnega oškodovanja, ne bi smelo biti višje od nadomestila, ki bi bilo dodeljeno, če bi se

⁽¹⁾ UL L 136, 24.5.2008, str. 3.

zahtevek uveljavljal z individualnimi tožbami. Zlasti bi morale biti prepovedane kaznovalne odškodnine, ki bi pripeljale do previsokega nadomestila tožniku za utrpelo škodo.

Financiranje kolektivnih odškodninskih tožb

32. Kadar kolektivne odškodninske tožbe financira tretja oseba, ki je oseba zasebnega prava, bi morale države članice zagotoviti, da je poleg splošnih načel financiranja prepovedano, da bi bili plačilo financerju ali obresti, ki jih ta zaračuna, odvisni od zneska dosežene poravnave ali dodeljenega nadomestila, razen če tako ureditev financiranja nadzoruje javni organ, da se zavarujejo interesi strank.

Kolektivne nadaljnje tožbe

33. Na pravnih področjih, na katerih je javni organ pristojen za sprejetje odločbe o kršitvi prava Unije, bi morale države članice zagotoviti, da se kolektivne tožbe praviloma začnejo šele po tem, ko so končani vsi postopki javnega organa, ki so se začeli pred vložitvijo zasebne tožbe. Če se postopek javnega organa začne po vložitvi kolektivne tožbe, bi se moralo sodišče izogibati sprejetju odločitve v nasprotju z odločbo, ki jo namerava sprejeti javni organ. Sodišče lahko v ta namen prekine postopek s kolektivno tožbo, dokler ni končan postopek javnega organa.
34. Države članice bi morale zagotoviti, da v zadevi na podlagi kolektivne nadaljnje tožbe osebe, ki trdijo, da so bile oškodovane, zaradi izteka prekluzivnih ali zastaralnih rokov ne izgubijo možnosti uveljavljanja odškodninskih zahtevkov pred koncem postopka javnega organa.

VI. SPLOŠNE INFORMACIJE

Register kolektivnih tožb

35. Države članice bi morale vzpostaviti nacionalni register kolektivnih tožb.
36. Nacionalni register bi moral biti vsem zainteresiranim strankam na voljo brezplačno v elektronski ali drugačni obliki. Na spletiščih, na katerih so objavljeni registri, bi moral biti zagotovljen dostop do celovitih in nepristranskih informacij o mehanizmih, ki so na voljo za pridobitev nadomestila, vključno z izvensodnimi mehanizmi.

37. Države članice bi si morale ob pomoči Komisije prizadevati za usklajenost informacij, zbranih v registrih, in njihovo povezljivost.

VII. NADZOR IN POROČANJE

38. Države članice bi morale načela iz tega priporočila v nacionalne sisteme kolektivnih pravnih sredstev uvesti najpozneje do 26. julija 2015.
39. Države članice bi morale zbirati zanesljive letne statistične podatke o številu izvensodnih in sodnih postopkov s kolektivnimi pravnimi sredstvi ter informacije o strankah, vsebini in izidu zadev.
40. Države članice bi morale informacije, zbrane v skladu s točko 39, vsako leto sporočiti Komisiji, prvič najpozneje do 26. julija 2016.
41. Komisija bi morala oceniti izvajanje priporočila na podlagi praktičnih izkušenj najpozneje do 26. julija 2017. V okviru tega bi morala zlasti oceniti njegov učinek na dostop do sodnega varstva, pravico do odškodnine, potrebo po preprečitvi nepoštenega pravljanja ter na delovanje enotnega trga, MSP, konkurenčnost gospodarstva Evropske unije in zaupanje potrošnikov. Ob tem bi morala tudi oceniti, ali bi bilo treba predlagati nadaljnje ukrepe za utrditev in okrepitev horizontalnega pristopa, izraženega v priporočilu.

Končne določbe

42. Priporočilo bi moralo biti objavljeno v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 11. junija 2013

Za Komisijo
Predsednik
José Manuel BARROSO